

TRÒ CHƠI THIẾU NHI

I. Khái niệm trò chơi thiếu nhi

Trò chơi thiếu nhi là một hình thức vui chơi giải trí, sử dụng các kỹ thuật, phương tiện gợi cảm (cử chỉ, ngôn ngữ, đồ chơi, màu sắc...), để biểu đạt đời sống tự nhiên, xã hội và tuân thủ theo một nguyên tắc nhất định nhằm thoả mãn nhu cầu của thiếu nhi, qua đó đạt được các mục tiêu đề ra.

II. Ý nghĩa, tác dụng của trò chơi thiếu nhi

1. Trò chơi là hoạt động vui chơi chứa đựng một chủ đề có nội dung nhất định, có những quy định buộc người tham gia phải tuân thủ.
2. Trò chơi là nhu cầu tâm sinh lý tự nhiên, là điều kiện cần thiết để tiêu thụ, điều hòa và cân bằng nguồn sinh lực dồi dào của trẻ em. Nếu trẻ em không muốn chơi thì đó là biểu hiện sa sút về sức khỏe, “ốm yếu” về mặt tâm lý.
3. Trò chơi còn là phương tiện giáo dục hấp dẫn, giúp các em phát triển toàn diện về thể chất và tinh thần, đồng thời mang tính xã hội cao.
4. Trò chơi là một hình thái giao tiếp xã hội có tác dụng giáo dục toàn diện nhân cách cho thiếu nhi, giúp các em hiểu biết thêm về tự nhiên, xã hội, về tư duy.

Hành động chơi của các em là tượng trưng, mô phỏng lại hành động thật, tái tạo lại cuộc sống, phản ánh mối quan hệ của con người qua vui chơi. Chính vì vậy, trò chơi góp phần phát triển trí tưởng tượng và tâm hồn cho trẻ em. Được vui chơi cũng là một quyền cơ bản của thiếu nhi được khẳng định trong Luật trẻ em.

Tóm lại, trò chơi là một trong những phương pháp giáo dục nhanh nhất, dễ tiếp thu nhất và hiệu quả nhất.

III. Đặc trưng của trò chơi thiếu nhi

1. Trò chơi là một hoạt động tự do, không thể gò ép hoặc bắt buộc các em chơi các trò chơi mà các em không thích, không thấy hấp dẫn, không đúng với nhu cầu của các em.
2. Trò chơi được giới hạn bởi không gian và thời gian. Đặc trưng này sẽ quy định quy mô, điều kiện, vật chất, số lượng người chơi cho phù hợp.
3. Trò chơi là một hoạt động bất định. Đây là một đặc trưng tạo nên sức hấp dẫn, sức hút; bởi vì không ai dám khẳng định diễn biến và kết quả cuối cùng của mỗi trò chơi.
4. Trò chơi là một hoạt động có quy tắc. Dù trò chơi có đơn giản bao nhiêu cũng phải có quy tắc nhất định (còn gọi là luật chơi), vì vậy sẽ tạo nên không khí bình đẳng giữa những người tham gia trò chơi.
5. Trò chơi là một hoạt động giả định, là tổng hợp của những hành vi không bình thường, nhưng ai cũng có thể thực hiện được nếu cố gắng hơn, kiên trì hơn, dũng cảm hơn mức bình thường.

IV. Phân loại trò chơi thiếu nhi

1. Phân loại theo sự năng động

- Trò chơi động: Là trò chơi vận dụng đến cơ bắp nhiều, bắt người chơi phải di chuyển nhiều...
- Trò chơi tĩnh: Là trò chơi vận dụng nhiều đến trí óc.

2. Phân loại theo địa điểm

- Trò chơi ngoài trời: Có thể sử dụng hầu hết các loại trò chơi. Tuy nhiên cần lưu ý đến sân chơi.

- Trò chơi trong phòng: Thường sử dụng những trò chơi tĩnh, những trò chơi mà người chơi không phải chạy nhảy, đổi chỗ.

3. Phân loại theo đối tượng

Theo độ tuổi và giới tính của người tham gia: trò chơi dành cho tuổi nhà trẻ, mẫu giáo, trò chơi dành cho tuổi thiếu nhi, trò chơi tuổi thiếu niên, tuổi đội viên... Tùy theo lứa tuổi mà chọn trò chơi cho phù hợp.

4. Phân loại theo nội dung giáo dục

Trò chơi về trí tuệ, trò chơi về thể dục, trò chơi rèn luyện tính cách: tự chủ, quyết đoán, trung thực...

5. Phân loại trò chơi theo quy mô

Trò chơi nhỏ, ít người, thay đổi nhanh. Trò chơi lớn, huy động nhiều người, theo đội nhóm, thời gian dài, gồm nhiều nội dung, có chủ đề nhất định.

V. Các yếu tố cấu thành trò chơi thiếu nhi.

1. Cốt trò

Là nội dung giáo dục của trò chơi. Cốt trò thường có nội dung giáo dục các mặt, các giá trị theo mục tiêu như: Đạo đức; trí tuệ; thể lực; thẩm mỹ; lao động, ... hoặc có nội dung giáo dục tổng hợp các mặt.

2. *Dạng trò*: Là hình thức biểu đạt cốt trò. Có dạng vận động, tĩnh tại, cá nhân, tập thể, ngôn ngữ, hành vi, các phương tiện, ... hoặc phối hợp nhiều các dạng trò với nhau.

3. *Đề trò*: Là tên gọi của một trò chơi. Mỗi trò chơi có một tên gọi khác nhau để phân biệt.

4. *Luật trò*: Là những nguyên tắc, quy định mức độ đúng, sai của trò chơi.

Bốn yếu tố trên là cấu trúc cơ bản để tạo nên một trò chơi thiếu nhi. Ngoài ra còn một yếu tố nữa để trò chơi hấp dẫn hơn là thưởng hoặc phạt, tùy theo quy định của trò chơi hay Quản trò.

VI. Quy trình tổ chức trò chơi thiếu nhi

Mỗi Quản trò có một phương pháp riêng, tạo hiệu quả trong quá trình tổ chức trò chơi. Qua kinh nghiệm tổ chức trò chơi đã đúc kết thành quy trình sau:

Bước 1: Ổn định tổ chức, lựa chọn vị trí, đội hình phù hợp, tạo không khí

Bước 2: Giới thiệu tên trò chơi, mục đích, tác dụng

Bước 3: Hướng dẫn cách chơi

Bước 4: Phổ biến luật chơi

Bước 5: Chơi thử

Bước 6: Chơi thật

Bước 7: Thưởng hoặc phạt

Bước 8: Nhận xét giờ chơi, áp dụng vào thực tiễn